

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

ภาษีมูลค่าเพิ่มถือเป็นภาษีทางอ้อมที่มีการจัดเก็บจากฐานการบริโภค โดยเรียกเก็บจากบุคคลที่ซื้อสินค้าหรือรับบริการ ซึ่งจัดเก็บเฉพาะจากมูลค่าส่วนที่เพิ่มขึ้นในแต่ละขั้นตอนของการผลิต การจำหน่าย หรือการให้บริการ โดยมีหลักการจัดเก็บเหมือน ๆ กันเกือบทุกประเทศ วัตถุประสงค์ในการเก็บภาษีอากรของประเทศต่าง ๆ ก็เพื่อเป็นการหารายได้ให้แก่รัฐ ประเทศไทยได้เริ่มมีการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2535

การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจะมีอัตราเดียวที่ใช้กับสินค้าและบริการทุกชนิด สำหรับสินค้าใดที่มีเหตุผลทางเศรษฐกิจที่ควรเก็บสูงกว่าอัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม ให้มีการกำหนดเก็บภาษีสรรพสามิตเพิ่มเติมจากภาษีมูลค่าเพิ่ม การนำภาษีมูลค่าเพิ่มมาใช้ นับเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญต่อระบบภาษีอากรของประเทศไทย เป็นการปฏิรูปภาษีการค้าครั้งใหญ่ ทำให้ระบบภาษีอากรของประเทศมีความสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน และเอื้ออำนวยต่อการลงทุน การส่งออก และการขยายตัวอย่างรวดเร็วของเศรษฐกิจ เนื่องจากการจัดเก็บภาษีในระบบภาษีมูลค่าเพิ่มไม่ทำให้เกิดภาระภาษีซ้ำซ้อนดังเช่นภาษีการค้า นอกจากนี้ภาษีมูลค่าเพิ่มทำให้เกิดความเป็นธรรมและความสะดวกต่อการปฏิบัติตามของผู้เสียภาษีอีกด้วย สำหรับประเทศสิงคโปร์ใช้ระบบภาษีสินค้าและบริการ (Goods and Services Tax) โดยได้เริ่มมีการจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการเป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ 1 เมษายน 2537 ในปัจจุบันนี้ประเทศไทยและประเทศสิงคโปร์ได้มีการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราเดียวกันคือ ร้อยละ 7 ส่วนประเทศสิงคโปร์ได้มีการปรับเพิ่มอัตราภาษีสินค้าและบริการจากเดิมที่จัดเก็บในอัตราร้อยละ 5 มาเป็นอัตราร้อยละ 7 เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2551

ในปีงบประมาณ 2550 (1 ตุลาคม 2549 – 30 กันยายน 2550) ประเทศไทยมีรายได้จากการจัดเก็บภาษีจำนวน 1,496,992 ล้านบาท โดยสามารถจัดเก็บภาษีทางตรงได้ 643,105 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 42.97 และภาษีทางอ้อมได้ 853,887 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 57.03 ของรายได้การจัดเก็บภาษีทั้งหมด โดยภาษีทางอ้อมที่จัดเก็บได้เป็นรายได้จากภาษีมูลค่าเพิ่มถึง 434,267 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 29 (กระทรวงการคลัง, 2551 : ออนไลน์) ส่วนในปีงบประมาณ 2550 (1 เมษายน 2550 – 31 มีนาคม 2551) นั้นประเทศสิงคโปร์คาดว่าจะสามารถจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการได้

6 พันล้านดอลลาร์สิงคโปร์ (Ministry of Finance, Singapore, 2551 : Online) คิดเป็นเงินตราไทย 137,931 ล้านบาท

ดังนั้นผู้ศึกษาจึงต้องการศึกษาถึงหลักเกณฑ์การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของประเทศไทย และภาษีสินค้าและบริการของประเทศสิงคโปร์ ซึ่งมีระยะเวลาการเริ่มประกาศใช้กฎหมายการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีสินค้าและบริการใกล้เคียงกัน โดยศึกษาหลักเกณฑ์การจัดเก็บภาษีตามกฎหมายภาษีอากรของประเทศไทยเปรียบเทียบกับกฎหมายภาษีอากรของประเทศสิงคโปร์ เพื่อเปรียบเทียบถึงหลักเกณฑ์การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของประเทศไทยและภาษีสินค้าและบริการของประเทศสิงคโปร์ว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร อันเป็นแนวทางต่อการพัฒนาและปรับปรุงระบบการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของประเทศไทยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาเปรียบเทียบหลักเกณฑ์การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของประเทศไทยและภาษีสินค้าและบริการของประเทศสิงคโปร์

ขอบเขตและวิธีการศึกษา

ขอบเขตการศึกษา

การศึกษารั้งนี้เป็นการศึกษาเปรียบเทียบหลักเกณฑ์การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของประเทศไทย และหลักเกณฑ์การจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการของประเทศสิงคโปร์ โดยมีขอบเขตการศึกษาดังนี้

1. ผู้มีหน้าที่เสียภาษี
2. ความรับผิดชอบในการเสียภาษี
3. ฐานภาษี
4. อัตราภาษี
5. การคำนวณภาษี
6. การจดทะเบียน
7. การจัดทำใบกำกับภาษี
8. การยื่นแบบแสดงรายการและนำส่งภาษี

วิธีการศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ศึกษาจากข้อมูลทุติยภูมิ โดยการค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากตัวบทกฎหมาย บทบัญญัติต่าง ๆ ในการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของประเทศไทยและภาษีสินค้าและบริการของประเทศสิงคโปร์ ในเรื่องของหลักเกณฑ์การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง หนังสือเอกสาร บทความทางวิชาการ สื่อข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งที่เป็นภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่รวบรวมได้จะนำมาเปรียบเทียบและศึกษาวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Analysis)

นิยามศัพท์

ภาษีมูลค่าเพิ่ม หมายถึง ภาษีที่จัดเก็บจากการขายสินค้า หรือให้บริการในทางธุรกิจหรือวิชาชีพ โดยจัดเก็บจากมูลค่าของสินค้าหรือบริการในส่วนที่เพิ่มขึ้น

ภาษีสินค้าและบริการ หมายถึง ภาษีที่จัดเก็บจากการบริโภคภายในประเทศ ซึ่งเก็บจากผู้บริโภคเมื่อมีการจ่ายเงินซื้อสินค้าและบริการจากผู้ประกอบการที่จดทะเบียนภาษีสินค้าและบริการ รวมถึงการนำเข้าสินค้า

หลักเกณฑ์การจัดเก็บภาษี หมายถึง บทบัญญัติตามกฎหมายในการจัดเก็บภาษีอากร ซึ่งการจัดเก็บภาษีอากรของประเทศไทยจะจัดเก็บตามบทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากร และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ประกาศกระทรวงการคลัง ประกาศอธิบดีกรมสรรพากร คำสั่งกรมสรรพากร และประกาศกรมสรรพากร สำหรับการจัดเก็บภาษีอากรของประเทศไทยจะจัดเก็บตามบทบัญญัติของกฎหมายภาษี (Tax Acts) ระเบียบ (Regulations) ข้อบังคับ (Rules) และคำสั่ง (Orders)

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ทราบหลักเกณฑ์การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของประเทศไทยและภาษีสินค้าและบริการของประเทศสิงคโปร์
2. สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการเปรียบเทียบ และวิเคราะห์ถึงความเป็นไปได้ในการนำหลักเกณฑ์ภาษีสินค้าและบริการของประเทศไทยมาใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงระบบภาษีมูลค่าเพิ่มของประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น